

การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 *

A STUDY OF PROBLEMS AND NEEDS IN DEVELOPING CHINESE COMMUNICATION SKILLS AMONG MATHAYOM 3 STUDENTS

เจีย สุวี*, กิตติชัย สุธาสิโนบล, ศุภวรรณ สัจจพิบูล

Jia Xu*, Kittichai Suthasinobon, Suppawan Satjapiboon

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Faculty of Education, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: jia.xu@g.swu.ac.th

*Tel: 095-394-6901

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนให้สอดคล้องกับบริบทผู้เรียนไทย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และครูผู้สอนภาษาจีน เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียน และแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาจีน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นปัญหาเชิงระบบที่ครอบคลุมทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเฉพาะทักษะการพูดและการอ่านที่มีระดับปัญหาสูง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนสะท้อนสาเหตุ ได้แก่ พื้นฐานทางภาษาจีนของผู้เรียนที่ยังไม่มั่นคง คลังคำศัพท์จำกัด การถอดเสียงภาษาจีนด้วยอักษรโรมัน หรือ “พินอิน การขาดความมั่นใจในการใช้ภาษา และโอกาสในการฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์จริงที่จำกัด และ 2) ผลการศึกษาความต้องการ พบว่า ผู้เรียนมีความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนในระดับค่อนข้างสูง โดยเฉพาะทักษะการฟังและการอ่าน รวมถึงมีความต้องการให้การจัดการเรียนรู้ภาษาจีนให้ความสำคัญกับการปรับเนื้อหา บทบาทของผู้สอน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และการวัดและประเมินผลการสื่อสารจริง ผลการวิจัยครั้งนี้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนในระดับมัธยมศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาจีนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้

คำสำคัญ: สภาพปัญหาและความต้องการ, การจัดการเรียนรู้ภาษาจีน, ทักษะการสื่อสารภาษาจีน, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

Abstract

This study aimed to investigate the problems and needs in developing Chinese communication skills among Mathayom 3 students in order to provide baseline information for designing Chinese language learning approaches that align with the Thai educational context. The participants consisted of Mathayom 3 students and Chinese language teachers. This study employed a mixed methods research design. The research instruments included a questionnaire on students' problems and needs in developing Chinese communication skills and semi-structured interviews with Chinese language teachers. Quantitative data were analyzed using basic statistics, including the mean and standard deviation, while qualitative data were analyzed through content analysis. The research findings revealed that: 1) The overall problems in developing students' Chinese communication skills were at a moderate level and reflected systematic issues covering listening, speaking, reading, and writing skills, with speaking and reading identified as the areas with the highest level of problems. Data obtained from interviews with Chinese language teachers indicated several causes, including students' insufficient Chinese language foundation, limited vocabulary knowledge, the romanization of Chinese pronunciation using the Roman alphabet, or "Pinyin", lack of confidence in using the language, and limited opportunities to practice Chinese in real-life situations. and 2) The findings regarding students' needs showed that the students had a relatively high level of need for the development of Chinese communication skills, particularly in listening and reading skills. In addition, they expressed the need for Chinese language instruction that emphasizes adjustments in content, teachers' roles, learning activity processes, instructional media, and the measurement and evaluation of authentic communication skills. The findings of this study can serve as guidelines for improving Chinese language instruction at the secondary school level in order to enhance students' Chinese communication skills effectively and in accordance with the learning context.

Keywords: Problems and Needs, Chinese Language Learning Management, Chinese Communication Skills, Mathayom 3 Students

บทนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในบริบทโลกาภิวัตน์และความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และสามารถแข่งขันได้ในระดับสากลทั้งด้านภาษา เทคโนโลยี และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 และยกระดับ

เป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน ส่งผลให้ภาษาจีนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาไทย (หน่วยราชการในพระองค์, 2568) ประเทศไทยจึงได้ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะด้านการสื่อสารและสามารถ นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและการศึกษาต่อในอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ทักษะการสื่อสารทางภาษา ประกอบด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นทักษะที่มีความสัมพันธ์ กันอย่างใกล้ชิดและไม่สามารถแยกจากกันได้ จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล แนวคิดการจัดการเรียน การสอนภาษาต่างประเทศในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจริงในบริบทที่มีความหมาย มากกว่า การเรียนรู้ภาษาในลักษณะการท่องจำคำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์เพียงอย่างเดียว (Richards, J. C., 2006); (Celce-Murcia, M., 2007) ทั้งนี้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยได้กำหนดให้การเรียนรู้ภาษาจีนมุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาในการฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อการสื่อสาร การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการสื่อสารภาษาจีนของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะ ด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริง (จันทนา บรรจงดิษฐ์, 2559); (เยาวพร ศรีระชา และจิระพร ชะโน, 2561) เมื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ พบว่า ปัญหา เกิดขึ้นจากสาเหตุหลายด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียนที่ขาดความรู้พื้นฐานและความมั่นใจในการใช้ภาษา ด้านครูผู้สอน ที่ยังขาดการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างแท้จริง ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ยังคงเน้น การท่องจำ และด้านเนื้อหาภาษาจีนซึ่งมีลักษณะเฉพาะด้านระบบเสียง วรรณยุกต์ และโครงสร้างประโยคที่แตกต่าง จากภาษาไทย (Wang, J. Q., 2015); (Song, W., & Art-in, S., 2016) งานวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า สื่อและอุปกรณ์ประกอบการ จัดการเรียนรู้ รวมถึงการวัดและการประเมินผล เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียน การสอนภาษาจีน โดยสื่อการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมสามารถช่วยสร้างแรงจูงใจและเสริมความเข้าใจของผู้เรียน ขณะที่การวัดและการประเมินผลที่สอดคล้องกับทักษะการสื่อสารสามารถสะท้อนประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ และนำไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (ภูวกร ฉัตรบำรุงสุข, 2559); (วิภาวรรณ สุทธจามร, 2559) นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยของ Wirata, S. & Tanunchabutra, P. ที่สนับสนุนว่า การจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการสื่อสารและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนสามารถช่วยพัฒนาทักษะภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ ทักษะการฟังและการพูดในสถานการณ์จริง ซึ่งช่วยเพิ่มความมั่นใจและแรงจูงใจในการใช้ภาษา (Wirata, S. & Tanunchabutra, P., 2023) ขณะเดียวกันงานวิจัยของ Shengchen, T. & Pianchana, T. การจัดการกิจกรรม การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ยังส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาจีนและความพึงพอใจ ในการเรียนของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา (Shengchen, T. & Pianchana, T., 2024) นอกจากนี้ การศึกษาของ Xiao, D. & Tian, C. ยังสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนไทยยังเผชิญข้อจำกัดหลายด้าน ทั้งด้านผู้เรียน ครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ภาษา ซึ่งล้วนส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของผู้เรียน (Xiao, D. & Tian, C., 2024) เมื่อพิจารณาบริบทของโรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ซึ่งจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในรูปแบบไตรภาษา

พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายด้านสมรรถนะการสื่อสารและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ และมีนักเรียนเลือกเรียนภาษาจีนต่อในระดับที่สูงขึ้นเป็นจำนวนไม่มาก ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยที่เชื่อมโยงกับบริบทการจัดการเรียนการสอนและตัวผู้เรียน ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ที่ยังเน้นการจดจำคำศัพท์และโครงสร้างภาษา มากกว่าการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจริง การมีโอกาสนำภาษาจีนนอกห้องเรียนค่อนข้างจำกัด รวมถึงความแตกต่างด้านพื้นฐานทางภาษาของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งส่งผลต่อความมั่นใจและแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน นอกจากนี้ สื่อการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนอาจยังไม่สอดคล้องกับความสนใจและบริบทของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาอย่างเพียงพอ ตลอดจนการวัดและประเมินผลที่อาจมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการมากกว่าการประเมินสมรรถนะด้านการสื่อสารในสถานการณ์จริง จึงส่งผลให้ผู้เรียนยังไม่สามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนได้เต็มศักยภาพ

อีกทั้งจากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา ยังพบช่องว่างขององค์ความรู้ในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในบริบทโรงเรียนไทยอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแบบไตรภาษา ซึ่งมีลักษณะเฉพาะด้านการจัดการเรียนรู้และความคาดหวังด้านสมรรถนะทางภาษาแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. ศึกษาความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รูปแบบการเรียนรู้ไตรภาษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) เป็นการศึกษาที่มุ่งสำรวจสภาพปัญหาในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของผู้เรียน ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตลอดจนศึกษาความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้จากมุมมองของครูผู้สอน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่

2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรูปแบบการเรียนรู้ไตรภาษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 รวม 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 108 คน ผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มศึกษา (Census Sampling) เนื่องจากจำนวนประชากรมีขนาดไม่มากและสามารถเก็บข้อมูลได้ครบทุกคน จึงไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

2.2 ครูภาษาจีนที่สอนในรูปแบบการเรียนรู้ไตรภาษา โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยพิจารณาจากคุณสมบัติ คือ เป็นผู้สอนภาษาจีนให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน

3. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

3.2 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างสำหรับครูผู้สอนภาษาจีน เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนในด้านผู้เรียน ผู้สอน เนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผล ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ซึ่งอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือวิจัยมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขออนุญาตเก็บข้อมูลจากหน่วยงานต้นสังกัดและโรงเรียนที่ใช้เป็นพื้นที่วิจัย

4.2 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการวิจัย และขอความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูลก่อนดำเนินการเก็บข้อมูล

4.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยแจกแบบสอบถามให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 108 คน และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4.5 ดำเนินการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาจีน จำนวน 5 คน แบบกึ่งโครงสร้าง โดยใช้การบันทึกเสียงร่วมกับการจดบันทึกข้อมูล

4.6 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดความ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา

4.7 ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัยโดยงานวิจัยนี้มีการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เลขที่ SWUEC682194 จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามนักเรียนนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนนำมาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสังเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รูปแบบการเรียนรู้ไตรภาษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียน และศึกษาความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาจีน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากนักเรียนและครูผู้สอนภาษาจีน ผลการวิจัยนำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.1 ผลสรุปสภาพปัญหาในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนจากแบบสอบถาม

ผลการศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนด้วยแบบสอบถาม และจากครูผู้สอนด้วยแบบสัมภาษณ์ ครอบคลุมทักษะการสื่อสารทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ภายใต้อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง 6 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ผู้สอน กระบวนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผล มีผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัญหาในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีน

รายการปัญหา	การฟัง			การพูด			การอ่าน			การเขียน		
	M	S.D.	แปลผล	M	S.D.	แปลผล	M	S.D.	แปลผล	M	S.D.	แปลผล
ผู้เรียน	2.97	0.82	ปานกลาง	3.58	0.99	มาก	3.29	0.96	มาก	2.99	1.02	ปานกลาง
ผู้สอน	2.30	0.69	น้อย	2.15	0.86	น้อย	2.76	0.94	ปานกลาง	2.68	0.98	ปานกลาง
กระบวนการจัดการเรียนรู้	2.29	0.74	น้อย	2.74	0.81	ปานกลาง	2.79	0.73	ปานกลาง	3.04	0.85	ปานกลาง
เนื้อหา	2.63	0.80	ปานกลาง	3.51	0.81	มาก	2.95	0.92	ปานกลาง	2.61	0.98	ปานกลาง
สื่อและอุปกรณ์	2.66	0.84	ปานกลาง	2.67	0.92	ปานกลาง	2.63	0.88	ปานกลาง	2.78	0.88	ปานกลาง
การวัดและประเมินผล	2.60	0.78	ปานกลาง	2.55	0.80	ปานกลาง	2.58	0.86	ปานกลาง	2.67	0.85	ปานกลาง
เฉลี่ย	2.58	0.50	ปานกลาง	2.87	0.53	ปานกลาง	2.83	0.58	ปานกลาง	2.79	0.66	ปานกลาง

หมายเหตุ : N = 5 4.51 - 5 หมายถึง มากที่สุด, 3.51 - 4.5 หมายถึง มาก, 2.51 - 3.5 หมายถึง ปานกลาง, 1.5 - 2.5 หมายถึง น้อย, 1 - 1.5 หมายถึง น้อยที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัญหาในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($M = 2.77$, $S.D. = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่า ทักษะการพูด มีระดับปัญหาสูงที่สุด ($M = 2.87$, $S.D. = 0.53$) รองลงมา ได้แก่ ทักษะการอ่าน ($M = 2.83$, $S.D. = 0.58$) และ ทักษะการเขียน ($M = 2.79$, $S.D. = 0.66$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ขณะที่ ทักษะการฟังมีระดับปัญหาลดต่ำที่สุด ($M = 2.58$, $S.D. = 0.50$) แต่ยังคงอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเชิงปัจจัย พบว่า ด้านผู้เรียน เป็นปัจจัยที่มีระดับปัญหาสูงเด่นชัด โดยเฉพาะในทักษะการพูด ($M = 3.58$, $S.D. = 0.99$) และทักษะการอ่าน ($M = 3.29$, $S.D. = 0.96$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก สะท้อนถึงข้อจำกัดด้านพื้นฐาน ความมั่นใจ และความพร้อมในการใช้ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารจริง นอกจากนี้ ด้านเนื้อหา เป็นปัจจัยที่มีระดับปัญหาสูงในทักษะการพูดเช่นกัน ($M = 3.51$, $S.D. = 0.81$) ขณะที่ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีระดับปัญหาค่อนข้างสูงในทักษะการเขียน ($M = 3.04$, $S.D. = 0.85$)

ผลการวิจัยในภาพรวมสะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของผู้เรียนเป็นปัญหาเชิงระบบที่ครอบคลุมทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเฉพาะทักษะการพูด การอ่าน ที่มีระดับปัญหาสูงกว่า ทักษะอื่นอย่างชัดเจน ผลการศึกษาจึงชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนอย่างบูรณาการ ในทุกทักษะ โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านผู้เรียน เนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อ และการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างทักษะการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ผลสรุปสภาพปัญหาในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนจากแบบสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ครูภาษาจีนที่สอนในรูปแบบการเรียนรู้ไตรภาษา โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) พบว่า ครูผู้สอนทั้งห้าคนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า สภาพปัญหา ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนครอบคลุมทั้งสี่ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยปัญหาด้านการฟังส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับคลังคำศัพท์ที่จำกัด ความไม่คุ้นเคยกับสำเนียงภาษาจีน และความแตกต่าง ของพื้นฐานผู้เรียน โดยเฉพาะในบริบทการเรียนรู้แบบพหุภาษา ขณะที่ปัญหาด้านการพูด พบว่า นักเรียนขาดความมั่นใจ มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาจีน และมีโอกาสฝึกพูดในสถานการณ์จริงค่อนข้างจำกัด สำหรับด้านการอ่าน ปัญหาที่พบเด่นชัด คือ การฟังพาดพิงอื่น การจดจำตัวอักษรจีนได้ไม่มั่นคง และความสับสนจากลักษณะเฉพาะของ อักษรจีน ส่วนด้านการเขียน นักเรียนมองว่าเป็นทักษะที่ยาก มีปัญหาเกี่ยวกับลำดับขีด โครงสร้างอักษร และการถ่ายโอนรูปแบบการเขียนจากภาษาแม่มาใช้ในภาษาจีน ผลการวิจัยในภาพรวมสะท้อนให้เห็นว่า สภาพปัญหา ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนเป็นปัญหาเชิงระบบที่เชื่อมโยงกันทั้งสี่ทักษะ โดยมีรากฐานสำคัญ มาจากความพร้อมทางภาษาและความแตกต่างระหว่างผู้เรียน รวมถึงข้อจำกัดด้านโอกาสในการฝึกใช้ภาษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นธรรมชาติ ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนจึงชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ภาษาจีนในลักษณะบูรณาการ โดยมุ่งเสริมสร้างพื้นฐานทางภาษา ควบคู่กับการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการใช้ภาษา ในสถานการณ์จริง เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

โดยสรุป ผลการวิจัยจากแบบสอบถามของนักเรียนและการสัมภาษณ์ครูผู้สอนมีความสอดคล้องและ สนับสนุนกันอย่างชัดเจน สะท้อนให้เห็นว่าสภาพปัญหาในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับปานกลางในภาพรวม และเป็นปัญหาเชิงระบบที่ครอบคลุมทักษะการฟัง การพูด

การอ่าน และการเขียน โดยผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ พบว่า ทักษะการพูด การอ่าน และการเขียนมีระดับปัญหาสูงกว่าทักษะการฟัง ขณะที่ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนช่วยอธิบายสาเหตุเชิงลึกของปัญหาซึ่งมีรากฐานร่วมกัน ได้แก่ คลังคำศัพท์ของผู้เรียนที่จำกัด พื้นฐานภาษาจีนที่ยังไม่มั่นคง การพึ่งพาพินอิน การขาดความมั่นใจในการใช้ภาษา และอิทธิพลจากภาษาแม่หรือบริบทพหุภาษา นอกจากนี้ ทั้งนักเรียนและครูผู้สอนยังสะท้อนตรงกันว่าผู้เรียนมีโอกาสดีกใช้ภาษาจีนในสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่องค่อนข้างจำกัด ขณะที่สื่อ เนื้อหา รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลบางส่วนยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารอย่างรอบด้าน ผลการวิจัยในภาพรวมจึงชี้ให้เห็นว่าปัญหาดังกล่าวมิได้เกิดจากทักษะใดทักษะหนึ่งโดยลำพัง หากแต่เป็นปัญหาที่เชื่อมโยงกันทุกทักษะ และควรได้รับการพัฒนาในลักษณะบูรณาการ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางควบคู่กับการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหา สื่อ และการประเมินผล เพื่อส่งเสริมการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนด้วยแบบสอบถาม และจากครูผู้สอนด้วยแบบสัมภาษณ์ครอบคลุมทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านเนื้อหา ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ และด้านการวัดและการประเมินผล

2.1 ผลสรุปความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนจากแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีน

รายการ ความต้องการ	การฟัง			การพูด			การอ่าน			การเขียน		
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล
ผู้เรียน	3.71	0.79	มาก	3.41	1.02	ปานกลาง	3.65	0.83	มาก	3.51	0.89	มาก
ผู้สอน	3.57	0.82	มาก	3.59	0.86	มาก	3.65	0.86	มาก	3.66	0.97	มาก
กระบวนการจัดการเรียนรู้	3.46	0.86	ปานกลาง	3.39	0.96	ปานกลาง	3.41	0.90	ปานกลาง	3.51	0.86	มาก
เนื้อหา	4.00	0.71	มาก	3.68	0.80	มาก	3.57	0.95	มาก	3.16	0.93	ปานกลาง
สื่อและอุปกรณ์	3.47	0.89	ปานกลาง	3.21	0.93	ปานกลาง	3.21	0.98	ปานกลาง	3.32	0.84	ปานกลาง
การวัดและประเมินผล	3.62	0.91	มาก	3.49	0.95	ปานกลาง	3.42	0.93	ปานกลาง	3.60	0.86	มาก
เฉลี่ย	3.64	0.59	มาก	3.46	0.71	ปานกลาง	3.49	0.67	ปานกลาง	3.46	0.67	ปานกลาง

หมายเหตุ : N=5 4.51-5 หมายถึงมากที่สุด; 3.51-4.5 หมายถึงมาก; 2.51-3.5 หมายถึงปานกลาง; 1.5-2.5 หมายถึงน้อย; 1-1.5 หมายถึงน้อยที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($M = 3.51$, $S.D. = 0.58$) โดยทักษะการฟังมีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงที่สุด ($M = 3.64$, $S.D. = 0.59$) รองลงมา ได้แก่ ทักษะการอ่าน ($M = 3.49$, $S.D. = 0.67$) ทักษะการพูด ($M = 3.46$, $S.D. = 0.71$) และทักษะการเขียน ($M = 3.46$, $S.D. = 0.67$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับปานกลางแต่ใกล้เคียงระดับมากที่สุดสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีความต้องการได้รับการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนอย่างรอบด้าน เมื่อพิจารณาเป็น

รายปัจจัย พบว่า ด้านเนื้อหาและด้านผู้สอน เป็นปัจจัยที่ผู้เรียนมีความต้องการอยู่ในระดับมากเกือบทุกทักษะ โดยเฉพาะด้านเนื้อหาในทักษะการฟัง ($M = 4.00$, $S.D. = 0.71$) และทักษะการพูด ($M = 3.68$, $S.D. = 0.80$) รวมถึงด้านผู้สอนในทักษะการเขียน ($M = 3.66$, $S.D. = 0.97$) และทักษะการอ่าน ($M = 3.65$, $S.D. = 0.86$)

สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการเนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับผู้เรียน และการสนับสนุนจากครูผู้สอนในการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาจีนอย่างเป็นระบบ ขณะที่ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้และด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ ผู้เรียนมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกทักษะ แต่มีแนวโน้มสูงขึ้นในทักษะการเขียนและการฟัง ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ผู้เรียนมีความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนในระดับค่อนข้างสูง โดยเฉพาะด้านการฟังและการอ่าน ขณะเดียวกัน ผู้เรียนยังมีความต้องการให้การจัดการเรียนรู้ภาษาจีนให้ความสำคัญกับการปรับเนื้อหา บทบาทของผู้สอน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ รวมถึงการวัดและประเมินผลให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ผลสรุปความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนจากแบบสัมภาษณ์

ผลสรุปความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนจากแบบสัมภาษณ์จากการสัมภาษณ์ครูภาษาจีนที่สอนในรูปแบบการเรียนรู้ไตรภาษา โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) พบว่า ครูผู้สอนทั้งห้าคนมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนควรดำเนินการอย่างครอบคลุมทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยสามารถสรุปผลการศึกษาแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

2.2.1 ด้านการฟัง ครูผู้สอนเห็นว่า นักเรียนควรได้รับโอกาสในการฝึกฟังภาษาจีนจากสื่อที่หลากหลายและใกล้เคียงมากขึ้น เช่น สื่อมัลติมีเดีย บทสนทนา เพลง หรือคลิปวิดีโอภาษาจีน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับสำเนียงและการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง นอกจากนี้ ควรมีการออกแบบกิจกรรมฝึกฟังที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน และส่งเสริมการฝึกฟังอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการสื่อสาร

2.2.2 ด้านการพูด ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า ควรเพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ภาษาจีนในการสื่อสารจริง ทั้งในและนอกห้องเรียน โดยจัดกิจกรรมที่เน้นการฝึกพูดโดยเฉพาะ เช่น การสนทนา การแสดง บทบาทสมมติ หรือการนำเสนอหน้าชั้นเรียน รวมถึงควรกำหนดเกณฑ์การประเมินทักษะการพูดที่ชัดเจน เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารได้อย่างเป็นรูปธรรม

2.2.3 ด้านการอ่าน ครูผู้สอนเสนอว่า ควรพัฒนาแบบเรียนและสื่อการอ่านที่มีความทันสมัย และสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน พร้อมทั้งลดการพึ่งพาพินอิน เพื่อส่งเสริมการจดจำตัวอักษรจีนและการอ่านเพื่อความเข้าใจ นอกจากนี้ ควรจัดลำดับเนื้อหาการเรียนรู้จากง่ายไปยาก เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านได้อย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับระดับความสามารถ

2.2.4 ด้านการเขียน ครูผู้สอนเห็นว่า การพัฒนาทักษะการเขียนควรใช้เทคนิคและกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น เกม แอปพลิเคชัน หรือสื่อช่วยจำ เพื่อช่วยให้นักเรียนจดจำและฝึกเขียนตัวอักษรจีนได้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งควรมีเกณฑ์การประเมินการเขียนที่เป็นมาตรฐาน เพื่อใช้ติดตามและประเมินพัฒนาการด้านการเขียนของผู้เรียนอย่างชัดเจน

โดยสรุป ผลการวิจัยจากแบบสอบถามของผู้เรียนและการสัมภาษณ์ครูผู้สอนมีความสอดคล้องกันอย่างชัดเจนว่า ความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นความต้องการเชิงระบบ ที่ครอบคลุมทั้งสี่ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยผู้เรียนมีความต้องการพัฒนาในทุกทักษะ อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก และให้ความสำคัญกับทักษะการฟังเป็นพิเศษ ขณะที่ครูผู้สอนเห็นพ้องว่าการพัฒนา ควรดำเนินไปในลักษณะบูรณาการ ผ่านการเสริมพื้นฐานทางภาษา การเพิ่มโอกาสในการรับภาษาและใช้ภาษาจีน ในสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับระดับผู้เรียน ตลอดจน การใช้สื่อ เนื้อหา และการวัดประเมินผลที่สอดคล้องกับการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารจริง ผลการวิจัยในภาพรวม จึงชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่เชื่อมโยงทั้งสี่ทักษะอย่างเป็นระบบ โดย คำนึงถึงปัจจัยด้านผู้เรียน ผู้สอน กระบวนการจัดการเรียนรู้ และบริบทการเรียนรู้ในปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนได้อย่างรอบด้านและตรงตามความต้องการ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รูปแบบการเรียนรู้ไตรภาษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของผู้เรียน และศึกษา ความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษาจีน ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึง ประเด็นสำคัญทั้งด้านทักษะทางภาษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ และแนวทางในการพัฒนาทักษะ การสื่อสารภาษาจีนของผู้เรียน ซึ่งสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการพูดเป็นด้านที่มีระดับ ปัญหาสูงที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับทักษะการฟัง การอ่าน และการเขียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เรียนยังขาดโอกาส ในการใช้ภาษาจีนในสถานการณ์จริง และมีความไม่มั่นใจในการสื่อสารด้วยภาษาจีน ส่งผลให้ผู้เรียนหลีกเลี่ยงการพูด หรือใช้ภาษาเฉพาะในบริบทของห้องเรียนเท่านั้น ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอน ภาษาเชิงสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) ซึ่งมองว่าความสามารถทางภาษาเกิดจากการใช้ภาษา เพื่อสื่อสารอย่างมีความหมายในบริบทจริง อย่างไรก็ตาม นักวิชาการร่วมสมัยได้เสนอว่า หลักการของ CLT ควรถูกนำไปสู่การปฏิบัติผ่านการจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องใช้ภาษาในการปฏิบัติภารกิจจริง หรือการจัดการเรียนรู้ แบบเน้นภารกิจ (Task-Based Language Teaching) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะการพูดอย่างเป็นรูปธรรม (Ellis, R., 2018) ดังนั้น เมื่อผู้เรียนขาดโอกาสในการสื่อสารจริง ทักษะการพูดย่อมพัฒนาได้อย่างจำกัด

นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ Joyce, B. et al. ยังชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ภาษาจีนมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน ผู้สอน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก ที่ได้รับผลโดยตรงจากการจัดการเรียนการสอน ขณะเดียวกัน ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้ออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ คัดเลือกเนื้อหา ใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ตลอดจนกำหนดรูปแบบการวัดและ ประเมินผล ส่วนกระบวนการจัดการเรียนรู้ทำหน้าที่เป็นกรอบหรือระบบที่ช่วยกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรม ให้เป็นไปอย่างมีทิศทางและต่อเนื่อง ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่มองว่าการพัฒนาทักษะ ของผู้เรียนเป็นผลจากการทำงานร่วมกันขององค์ประกอบหลายด้านอย่างเป็นระบบ (Joyce, B. et al., 2015)

และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชัย แก้วบุตร ที่ศึกษาพบว่า ปัญหาหลักในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดรัฐบาล ภูมิภาคภาคใต้ในภาพรวม ได้แก่ 1) เรื่องจำนวนคาบเรียน 2) ครูผู้สอน 3) แบบเรียน และ 4) การวัดและประเมินผลซึ่งเป็นปัญหาที่มีมาอย่างต่อเนื่องและได้รับการพัฒนาและแก้ไขเรื่อยมา นอกจากนี้ พบว่า ปัญหาอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาษาจีนในภูมิภาคภาคใต้ ประกอบด้วย 1) ปัญหาเชิงนโยบายจากต้นสังกัด 2) ปัญหาในมิติต่าง ๆ ของครูผู้สอนภาษาจีน 3) ปัญหาด้านความร่วมมือและการสนับสนุนขององค์กรต่าง ๆ และ 4) ปัญหาด้านหลักสูตรภาษาจีนสำหรับสถานศึกษาระดับภูมิภาคซึ่งปัญหาสุดท้ายนี้เป็นปัญหาที่ควรจะต้องได้รับการแก้ไขในระดับเร่งด่วน (พิชัย แก้วบุตร, 2564)

ในประเด็นของ ความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความต้องการพัฒนาทักษะการฟังและการอ่านในระดับสูงกว่าทักษะอื่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนตระหนักถึงความจำเป็นของการได้รับข้อมูลทางภาษาอย่างเพียงพอเพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร ผลการวิจัย Ellis, R. ที่เสนอว่า การรับภาษาเข้า การประมวลผล และการใช้ภาษา เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง หากผู้เรียนยังมีคลังคำศัพท์หรือความเข้าใจภาษาไม่เพียงพอ ย่อมส่งผลต่อความสามารถในการพูดและการเขียนโดยตรง (Ellis, R., 2018) นอกจากนี้ งานวิจัยของ Zhang, D., & Graham, S. ยังพบว่า การส่งเสริมทักษะการฟังและการอ่านผ่านสื่อมัลติมีเดียและกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม สามารถช่วยพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารภาษาจีนของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้เรียนได้รับภาษาเข้าในรูปแบบที่หลากหลายและใกล้เคียงกับการใช้ภาษาจริง (Zhang, D., & Graham, S., 2020) ขณะเดียวกัน Li, X. พบว่า การจัดกิจกรรมการอ่านร่วมกับการอภิปรายและการสื่อสารเชิงโต้ตอบ ช่วยเพิ่มคลังคำศัพท์ ความเข้าใจภาษา และความมั่นใจในการใช้ภาษาจีนของผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการพูดและการเขียนได้ดีขึ้น (Li, X., 2021) นอกจากนี้ Wang, D., & Castro, C. D. ยังเสนอว่า การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทักษะ (Integrated-Skills Approach) มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะการรับภาษาและการใช้ภาษาเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนควรดำเนินไปในลักษณะบูรณาการ โดยส่งเสริมทั้งการรับภาษาและการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงควบคู่กัน รวมถึงการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารได้อย่างรอบด้านและยั่งยืน (Wang, D. & Castro, C. D., 2022)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 การพัฒนาทักษะภาษาจีนแบบบูรณาการเชื่อมโยง (มัธยมศึกษา)

จากภาพที่ 1 สามารถอธิบายได้ว่า องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยครั้งนี้ คือ การค้นพบว่า การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา มีลักษณะเป็นระบบเชื่อมโยงทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยไม่สามารถพัฒนาแยกส่วนได้ โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียน ผู้สอน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ งานวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า ปัญหาหลักของผู้เรียนไม่ได้เกิดจากเนื้อหาหรือสื่อเพียงอย่างเดียว แต่มีรากฐานมาจาก ข้อจำกัดด้านพื้นฐานภาษา คลังคำศัพท์ ความมั่นใจ และโอกาสในการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงพฤติกรรมและบริบทการเรียนรู้ อีกทั้งยังได้องค์ความรู้เชิงประยุกต์ว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนที่มีประสิทธิภาพควรเป็นรูปแบบบูรณาการที่เน้นการเสริมสร้างพื้นฐานภาษาอย่างเป็นลำดับ การเพิ่มโอกาสในการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง การออกแบบกิจกรรมที่เน้นการสื่อสาร การใช้สื่อและการประเมินผลที่สอดคล้องกับการใช้ภาษาจริง

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อการศึกษาสภาพปัญหาในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเป็นปัญหาเชิงระบบที่ครอบคลุมทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยทักษะการพูดมีระดับปัญหาสูงที่สุด รองลงมา คือ การอ่านและการเขียน ส่วนการฟังมีปัญหาน้อยที่สุดแต่ยังอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อปัญหา ได้แก่ ด้านผู้เรียน (พื้นฐานภาษาไม่มั่นคง คำศัพท์จำกัด ขาดความมั่นใจ)

ด้านเนื้อหา และด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงข้อจำกัดด้านโอกาสในการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง และผลวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อการศึกษาความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความต้องการในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความต้องการพัฒนาทักษะการฟังมากที่สุด รองลงมา คือ การอ่าน การพูด และการเขียน ตามลำดับ นอกจากนี้ ผู้เรียนยังมีความต้องการให้ปรับปรุงด้านเนื้อหา ผู้สอน กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ให้สอดคล้องกับการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารจริง และเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน สรุปภาพรวมผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ทั้งสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียนมีลักษณะเชื่อมโยงกันเป็นระบบ โดยผู้เรียนมีข้อจำกัดด้านพื้นฐานภาษาและโอกาสในการใช้ภาษา ขณะเดียวกันก็มีความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างรอบด้าน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนควรเน้นการพัฒนาแบบบูรณาการทั้ง 4 ทักษะ และส่งเสริมการใช้ภาษาในสถานการณ์จริงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนรู้ ในส่วนข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ได้แก่ 1) ครูผู้สอนควรออกแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนในลักษณะบูรณาการทั้งสี่ทักษะ โดยมุ่งเสริมสร้างพื้นฐานทางภาษาอย่างเป็นลำดับ เพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาจีนในสถานการณ์จริง ใช้สื่อและกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสมกับระดับผู้เรียน พร้อมทั้งพัฒนาการวัดและประเมินผลให้สามารถสะท้อนความสามารถในการสื่อสารจริงได้ และ 2) โรงเรียนควรสนับสนุนสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ภาษาจีนที่ทันสมัย ส่งเสริมบรรยากาศและกิจกรรมทางภาษาที่เอื้อต่อการใช้ภาษาจีนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้และการประเมินทักษะการสื่อสารภาษาจีนอย่างเป็นระบบ ส่วนข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ 1) ขยายกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 และโรงเรียนที่มีบริบทหลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนภาพรวมได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และ 2) ควรใช้ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาจีนที่ตอบสนองผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม และศึกษาผลของรูปแบบดังกล่าวต่อทักษะการสื่อสารภาษาจีนในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2556). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค.
- จันทนา บรรจงดิษฐ์. (2559). การพัฒนาความสามารถภาษาจีนเพื่อการสื่อสารโดยใช้หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พิชัย แก้วบุตร. (2564). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดรัฐบาล ภูมิภาคภาคใต้. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 13(1), 58-83.
- ภูวกร ฉัตรบำรุงสุข. (2559). รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

- เยาวพร ศรีระชา และจิระพร ชะโน. (2561). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบภาษาเพื่อการสื่อสาร (CLT) ประกอบชุดสื่อประสม เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *Journal of Educational Measurement Mahasarakham University*, 24(1), 243-254.
- วิภาวรรณ สุนทรจามร. (2559). รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยสังเคราะห์รวม. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- หน่วยราชการในพระองค์. (2568). สถาบันพระมหากษัตริย์ไทย กับความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-จีน ครบรอบ 50 ปี. เรียกใช้เมื่อ 20 มีนาคม 2569 จาก <https://www.royaloffice.th/13/11/2025/การทูตไทย-จีน-500/>
- Celce-Murcia, M. (2007). Rethinking the role of communicative competence in language teaching. In E. Alcón Soler & M. P. Safont Jordà (Eds.), *Intercultural language use and language learning*. (pp. 41-57). Springer. New York: Springer.
- Ellis, R. (2018). *Reflections on task-based language teaching*. Bristol: Multilingual Matters.
- Joyce, B. et al. (2015). *Models of teaching*. (9th ed.). Boston: Pearson.
- Li, X. (2021). The effects of interactive reading activities on Chinese language learners' communicative competence. *Journal of Language Teaching and Research*, 12(4), 612-620.
- Richards, J. C. (2006). *Communicative language teaching today*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Shengchen, T. & Pianchana, T. (2024). The development of Chinese speaking skill of secondary 1 students by using cooperative learning in an international school in Thailand. *Academic Journal Phranakhon Rajabhat University*, 15(2), 1-16.
- Song, W., & Art-in, S. (2016). A study of Chinese communicative competence of Mathayom Suksa 5 students using project-based learning and community learning resources. *Journal of Education, Graduate Studies Research, Khon Kaen University*, 10(1), 1-6.
- Wang, D. & Castro, C. D. (2022). Integrated-skills instruction in Chinese as a foreign language classrooms: Effects on learners' communicative competence. *Frontiers in Psychology*, 13, 845621. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.845621>.
- Wang, J. Q. (2015). *Second language acquisition research (第二语言习得研究)*. Beijing: The Commercial Press.
- Wirata, S. & Tanunchabuttra, P. (2023). The development of Chinese communicative listening and speaking core competencies using activity-based learning and metaverse of secondary 2 students. *Journal of Humanities and Social Sciences Nakhon Phanom University*, 13(1), 251-265.

- Xiao, D. & Tian, C. (2024). Research on the status quo and strategies of Chinese education in primary and secondary schools in Thailand. *International Journal of Sociologies and Anthropologies Science Reviews*, 4(2), 1041-1052.
- Zhang, D., & Graham, S. (2020). Classroom-based strategies for developing Chinese language listening and reading skills through multimedia learning. *Computer Assisted Language Learning*, 33(7), 719-742.